

РОЗРОБКА ОПЕРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто процес розробки операційної стратегії підприємства під час воєнного часу, включаючи безпеку персоналу, захист активів, забезпечення продовження діяльності, співпрацю з владними органами та управління ризиками. Проаналізували важливість постійного планування та оновлення операційної стратегії в умовах надзвичайних ситуацій, а також причину мати план відновлення після завершення кризи.

Ключові слова: операційна стратегія, воєнний стан, перешкоди, надзвичайні ситуації, бізнес, безпека, ризики.

Abstract

The process of developing an enterprise's wartime operational strategy, including personnel security, asset protection, business continuity, cooperation with authorities, and risk management, is examined. Analyzed the importance of continuous planning and updating the operational strategy in emergency situations, as well as the reason to have a recovery plan after the end of the crisis.

Keywords: operational strategy, martial law, obstacles, emergencies, business, security, risks.

Вступ

Операційна стратегія підприємства під час воєнного стану є однією з найбільш складних і важливих задач для будь-якої компанії. Воєнний стан може виникнути з різних причин, включаючи збройні конфлікти, природні катастрофи або інші кризові ситуації. У цих умовах підприємствам необхідно розробити ефективну операційну стратегію для забезпечення безпеки свого персоналу, захисту активів і забезпечення можливості продовження діяльності.

Результати дослідження

Операційна стратегія в умовах воєнного стану має багатовікову історію. Підприємства завжди стикалися з різними викликами, пов'язаними з війнами і кризовими ситуаціями. Історичні приклади включають виробництво військового обладнання під час світових війн, переорієнтацію виробництва на військові потреби під час конфліктів і відновлення діяльності підприємств після зруйнувань від військових дій. [1]

Підприємствам необхідно приділяти особливу увагу плануванню та розвитку операційної стратегії під час воєнного стану, адже це може врятувати їхню діяльність і зберегти існування компанії. Надзвичайні ситуації можуть бути дуже різними, і кожна з них вимагає індивідуального підходу. Тому підприємства, виробники, постачальники, логістичні компанії та багато інших, мають розглядати свою операційну стратегію в контексті можливих загроз і можливостей.

Розробка операційної стратегії підприємства під час воєнного стану - це складний і важливий процес, який вимагає ретельного планування, співпраці з владними органами і глибокого аналізу ризиків. Правильно розроблена стратегія допоможе підприємству зберегти безпеку свого персоналу та активів, а також забезпечити можливість продовження діяльності в умовах надзвичайної ситуації. [2] Підприємство повинно бути готовим до реагування на різні сценарії і робити все можливе для забезпечення стійкості та виживання в умовах воєнного стану.

Воєнний стан може суттєво вплинути на бізнес-середовище, створюючи різні перешкоди та ризики для компаній. Важливо розуміти ці перешкоди та готуватися до них (табл. 1). [3]

Урахування цих факторів та адаптація до них допоможе зберегти стійкість бізнесу під час воєнного конфлікту.

Ключові аспекти операційної стратегії під час воєнного стану можуть включати:

1. Безпека персоналу: Забезпечення безпеки працівників є пріоритетом підприємства під час воєнного стану. Це включає в себе розробку планів евакуації, забезпечення необхідними засобами індивідуального захисту та надання інструкцій щодо безпеки.

2. **Захист активів:** Підприємство повинно розробити стратегію для захисту фізичних активів, таких як будівлі, обладнання і матеріали. Це може включати в себе впровадження систем безпеки, патрулювання та контроль доступу.

3. **Забезпечення продовження діяльності:** Підприємство повинно розглядати можливості продовження своєї діяльності в умовах воєнного стану. Це може включати в себе такі дії, як переорієнтація виробництва на виробництво товарів і послуг, які є критичними для потреб військових чи гуманітарних операцій. Крім того, важливо мати плани резервування та відновлення, які дозволяють швидко відновити діяльність після військових дій або інших катастроф.

4. **Співпраця з владними органами:** Підприємство повинно активно співпрацювати з владними органами і військовими структурами, щоб забезпечити координацію дій і отримати необхідну підтримку. Це включає в себе обмін інформацією про поточну ситуацію і ресурси, які можуть бути виділені підприємству.

5. **Управління ризиками:** Підприємство повинно ретельно аналізувати ризики, пов'язані з воєнним станом, і розробляти стратегії для їх зменшення. Це включає в себе роботу над бізнес-планами та стратегіями кризового управління.

6. **Залучення працівників:** Важливо залучити працівників до розробки та виконання операційної стратегії. Вони можуть мати цінний внесок в плани безпеки та підтримки діяльності.

Додатково, підприємства повинні розглядати можливості збільшення резервів ресурсів та розробки систем резервування, які дозволять їм функціонувати в умовах обмежених ресурсів та можливих перебоїв в постачанні. [3]

Таблиця 1 – Перешкоди у бізнесі під час воєнного стану

Перешкода	Опис
Політична нестабільність	Військовий стан може призвести до політичної нестабільності, що ускладнює прийняття рішень та здійснення бізнес-операцій.
Економічні санкції	Уряди можуть ввести економічні санкції проти інших країн, що можуть обмежити доступ до ринків і поставок.
Збройні конфлікти	Військовий стан до збройних конфліктів, що може поставити під загрозу інфраструктури та безпеку працівників.
Валютні ризики	Військовий стан може призвести до валютних коливань і девальвації, що впливає на вартість імпорту та експорту.
Обмеження пересування	Забороони на пересування та закриття кордонів можуть вплинути на логістику та поставки товарів і послуг.
Зменшення попиту	Військовий стан може призвести до зменшення попиту на товари і послуги через невпевненість та економічний спад.
Ризики кібербезпеки	Збільшення кібератак та шпигунство може погіршити кібербезпеку підприємств та вивести їх конфіденційні дані.
Зменшення інвестицій	Інвестори можуть відмовлятися від інвестицій через ризики та невизначеність, що впливає на розвиток бізнесу.
Споживча неспокійність	Нестабільність та загрози безпеки можуть призвести до споживчої неспокійності, що впливає на продаж та прибуток.
Втрати талантів	Працівники можуть виїхати з країни через страх та загрози безпеці, що впливає на команду та навички підприємства.

Важливо також мати плани відновлення після воєнного стану, які включають в себе оцінку збитків, відновлення інфраструктури та відновлення робочих процесів. Ці плани допоможуть підприємству швидко повернутися до нормальної діяльності після завершення кризи.

Висновки

Узагальнюючи, розробка операційної стратегії під час воєнного стану є складною задачею, яка вимагає глибокого аналізу, співпраці та готовності до ризиків. Ця стратегія повинна бути динамічною і постійно оновлюватися для врахування змін у зовнішньому середовищі та ризиках, що можуть виникнути. Вона допоможе підприємству зберегти стабільність та функціонування навіть у найскладніших умовах воєнного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гриненко В. В. Операційний менеджмент. К: ХНУМГ, 2017
2. Маркіна І. А., Помаз Ю. В., Помаз О. М. Операційний менеджмент: навчальний посібник. Полтава: ПДАА, 2018
3. Особливості стратегічного розвитку підприємств в умовах воєнного стану. – URL:
https://www.researchgate.net/publication/372018080_Features_of_the_Strategic_Development_of_Enterprises_under_Martial_Law

aw

Ратушняк Ольга Георгіївна – к.т.н., доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ogratushnyak@gmail.com.

Саплива Анастасія Віталіївна — студентка групи МЗД-20б, факультет менеджменту і інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: asiaaxs@gmail.com

Olga Georgievna Ratushnyak - Ph.D., Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management of the Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ogratushnyak@gmail.com.

Saplyva Anastasiia Vitaliyivna — student of MZD-20b group, Faculty of Management and Information of security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: asiaaxs@gmail.com